

GALESIA

Pol siya ta yokwowa iikamim yipiki naingwo tibmiiyim nu haimii Galesia hiranim simiiram winkikin. Pol siya simaka hir nwokin. Pol siya Adi Komii siir yaiya omisisimim nu haimii Galesia hiranim simiir boinmimauugin. Mi nhirim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Jisis siiram. Mi mhoiyya Judami kam nhirim ha nitim mi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima ini boini sima siyupai siyupaiyim Moseski wingikim simiir sibgu onkworinim mi kamim simiir miois imiirin pi kitiyopnimir haiyim mi ta hiriinan saiirsika sima wi Adi Komii saika nwoki amasukikinim. Mi mhoiyya Pol siya hiriinan wakaeyin mi siya ta yokwowa ha win hauugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkiyam. Adi Komii siya iikam imiirin Jisis siiram naingwo tibmiiya inigak saiirsi arar nwowaiginiuwigin. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara ta yokwowa kimiiram winkika kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Kariirin ta mii aiir miriiyamin nuan inkam nwirki bi nokmwin okwo haiginiugin. Niingaka. Mi Jisis siya mi Adi Komiiyin, ti inkamin yipikin Jisisni hidninsiin idwowin ieyankin kariirin sowa nokmwin okwohaiginiugin ta mii aiir miriiyam. ² Mi nomiiyauim naingwo tibmiiyim yipiki kanakar nwowim, krima whiekakarin kimiir nokboinmamaairgii iikamim Jisis Krais siirim naingwo tibmii kinniyim nu haimii Galesia warauranim.

3 Kariir kwoin komiyyin ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biyan Inkam Komii ikin Jisis Krais kimiirin wi sowa hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair aeyam.

4 Jisis Krais siya krimiir Adin siir yai aiirar wakaeyokna mriigim mi siya kwoin whirua asi nwokin krimiir dimin bibiyeyim simiirsi naowim ti siyiu bibiyeyim ti nuin siir tiranim taka ii aiir nwowim simiirsi nanmaiwarkainam. **5** Mi dimusi rani, Adi Komii siya ti hiriinan krimiirsi tirkin, krima siir inig iir nwoki hainanyokiyokiikaemi iinokiinokin. Ihi, yai kaimwowairga. Iriig. **6** Kariir piua ini warar yopaigya dimusi rani, kima Adi Komii siir bidi haiburgigim yipiki biiya kimiir kwoin imiir nikti kiyaiyin dimin kibiyin Krais siya pridiraerarkiyin kimiir biiya iiya siya naonama. Mi tariinanin kima siir yai kibi kibiyim yim biri kimiminkikim simiirin bidi haiburgigim mi kima ini iki yai nhirim kima ha naingwowyim yim wadiekim mi kimiirin wi sima whinkinsiis haiginuwi Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim ini simiiram ninmiininkirkipkaiyim. **7** Mi kara kimiirin pi hinina boinkii, yaeya yai kibi nhir karamaeka yipiki wi kimiir whinkinsiis haiginuwi. Niingaka. Ini ta sasar ywowiskiya ta karar boinmauwua. Kara ti dimin taemin hiriinanim simiir asi boini. Dimusi rani, kam bibiyie nhirim kimiir kwoinim sima pridaiginiugim mi sima minam naingwokim Krais siir yai kibya nanmaiwarkainaesiya saiirin sima ninkpitkiyim yai biyie nimbiyamam. **8** Mi krima mi Adi Komii siir paekwosim ieya krimar niti mi kimiirin yaeya yai nini boinmimauunii

mi ti yaiyim biiya krıma bōnm̄mauuim simiir hiriinan bōnm̄mauu karam nwowi, yaeya yai nini bōnm̄mauuunii mi yipiki ti hiriinan t̄ri, kara ha nāngwɔwi simiirin wi Adi Komii siya t̄iōdwomaii mi simiirin wi paeya nikropki.

9 Krıma ti dimin taeminim simiirin b̄idiyar iki bōnm̄mauuim mi tariinanın krıma ini simiirar swoki bōnm̄mauuim. Mi ti iikamim yipiki kimiirim nitim mi kimiirin yaeya yai nini bōnm̄mauuuniyim mi ti yaiyim biiya kima wakaeyim kariir kwon komiiyin ha nāngwɔwi Adi Komii siya simiirin wi dimin biyie tir haiginiuwi paeya nikropkiyam simiirin.

10 Mi kima hiriayar nāngwɔwi ti dimin taeminim kara winkiyim mi kara bōnki ikim mi iikamim wi mārgimārga kanaka nwowi. Nīngaka. Kara simiirin minam bōnkikin, Adi Komii siya wi mārgimārga kanakar nwoki owim. Mi kara ti dimin taeminim simiirin inkamaramar t̄irkiswo mi inkamim mārgimārga kanaka ha nwokiswo mi kara simiirin wi inkamaramar pi t̄irin wi Krais siir mii kigna miriiyan inkam kīn di nwowi. Iriig.

Pol siya hinina n̄isiimauugin ta aposel miya siya miriiya inkami hindanki bi nitka.

11 Ti kariir nomiiyauim, kara ha nāngwɔwi kima ina sibgu inokninkinim ta Krais siir Yai Win Kibi aiirin ta kara nanaakninkii haiginiwa kimiir biiya, ya ta yaiya inkami kwon ārga bi priināngwo bōnkika. Nīngaka. **12** Ti yai imiirin kariirin inkam nwirki bi bōnmauugin mi inkam nwirki bi mi n̄isiimauugin simiirin. Nīngaka.

Yio Jisis Krais siya siyaиргın kariir nanaakninki haiginiuwın ti yai imiirin yaeya siyiu whirni.

13 Tiki yaiyim yim yai kaimwokim. Dimusi rani, kima bidiyar wakaeyim dimin bibiyeyim kara tirim biya iiya kara dimin taeminim Judami iikamim sima tirim simiir napin kara dimin bibiyie kasa bi tirkin iikamim Adi Komii siir piugana saiirim simiirin. Mi kara hinina naingwokin simiirin hiriayar donkwobumbuninkin iuguski.

14 Mi kariir iripa yaioyieya saiir kouwin ini kara ywowin ti yaiyim Juda iikam krıma napiyim simiirin. Dimusi rani, kara bidiyar sibgu wakaeyokna apin dimin taeminim krımiir brougae wanwiyaeyim sima tirim iiya Adi Komii siir boiniyim Adi Komii siya big nasmırwaiya simaka nwowam.

15 Mi Adi Komiiyin iiya kara kariir yopiini mhıinau hırar nikı okaiyin siya kariirin sairar nimbingikin. Mi mhoiyya siya kariirin ha sibgu grabaiginuwın mi siya kariirin ina boinkiyin, kira kariir mii aiir mirii. **16** Mi siya kariirin hıriirnan boinkiyin, mi siya kariirin ina yiisiimauuın siir yınisim iiirin mi kara wi ti yai kibi kibiyim Krais siirim wi simiir ası boınmimauuwi iki iikamim yipiki Juda iikam tanı simiir piugananim simiir. Mi ta ii aiirarin kariirin Adi Komii siya yiisiimauu yipiki siir yınisim iiirin, kara ti dimin iiiramın inkam nwırniyam bi sriigin kariirin siya boınmauuim. Niıngaka. **17** Mi kara om komii Jerusalema hiriir bi mi amkin kamim yipiki biya Adi Komii siya nimbinim biigi bi aposel inkam nwowam simiiram simiir nini srınakiyam mi kariirin sima boınmauugiyim ti dimin imiirin. Mi

biri kimiñinkikin kara ina yamsauwin nu komii Arebia hiriir om siiyin apa iikam kwisuwaki nwowiyin siir. Mi mhoiyya kara ini om komii Damaskas hiriayar swoki amin. ¹⁸ Mi mhoiyan biewi whoimim ha namkiyim mi kara kimidiniya om komii Jerusalem hiriir yam mi kara kimidiniya Pita siir kig yipiki kara nini owouwin mi kara nini boiniuwın iiyim iuur ırriyar. ¹⁹ Kara aposel inkam nwir bi swoki kigmiminkin kara Jems siirrarar kig Biyyan Inkam Komii Krais siir nomousim kara ti inkam iiirrarar kigin. ²⁰ Mi ti dimin taeminim ti kara winkiyim yim yai kaimwo imairgim Adi Komii siya ina ninokninkinin kara kimiir niksisae rani.

²¹ Mi ta kara nama om komii Jerusalema hiriir sair mhoiyan kara hir ha haiburgigin mi kara kimidiniya nu maeyauim Siria, Silisia sowiirim simiir hiriir yam. ²² Mi taka iiya, iikamim Jisis Krais siir piugana sairrim nu haimii Judia hiranim sima kariir bi kigim mi kariir bi mi kigsibgim. Sima yayim kam iman boinim kariir hiniin simiirrarar wakaei, ²³ inkamin yipiki krimiir nimpiparin mi krimiir nigbumbuwın mi krimiir nisomsomaowin tariinanin siya ini Yai Win Kibya Krais siira ini sair boinmimauuwın yipiki siya tirbuwam nikitira. ²⁴ Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya tirim kariir simiir wakaeyim mi sima kimidiniya siir inig iiir hainanki. Iriig.

2

Aposel nhirim sima kwoin whirua Pol saika nwokikim

¹ Mi biewii iuur whiiyim namkiyim simiir mhoiiyan, kara kimidiniya Banabas saikar yam om komii Jerusalema hiriirin. Mi kara Taitas siirin warar yinkin ikunam mi siya kimidiniya kriraka yinkin am. ² Kara hiriirin whisarii bi namkin kariirin Adi Komii siya niisiimauugin mi siya kariirin minam naingwokin kara hiriir namim. Mi kara hiriirin ha namin mi iikamim hapairanim simiirin ina boinmimauuwamin ta Yai Win Kibya ta kara boinmimauuwiya iki iikamim hinda tindanim yipiki Judami piugana sair karamaeyim simiir mi kara iikam whiekakim simiirar bi boinmimauu irkakim. Kara kamim Adi Komii siir piugana sairim hapairanim simiir bii nwowiyim simiirar boinmimauugin. Kara minam naingwokin sima ta Yai Win Kibya ta kara boinmimauuwa iki iikam nhirim sim, wi sima nwok anaaninkii haiginiuwim. Kara minsit nidiidgin dimin taeminim biiya kara tirim simiirsi mi ti tariinan kara mi tirim yim wi naekak nwo rani. ³ Taitasin ti inkamin yipiki kanaka namin hiriir, yio Grikan inkamkin siya Judami piugana sair tani mi nim krima kimidiniya ha boin sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirim mi Juda hapairan inkam komii komiiyim naingwo tibmiyim sima siir miois aiir kitiyopnir haiyam ini boriiisopim Juda simiir inkamnan nwowam mi siya wi simaka iripa nwok owim. Niingaka. ⁴ Mi nim krima ti kamim ti dimin iirin hiriinan dimusi bi boinkikim kam nhirim yipiki yaimwoni boin karamae nwowiyim sima krimiir nomiiyau nwokim mi sima Krais siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apkim, yim sima Taitas siir miois aiir

kitiyopnır haiyam tirkim. Mi ti kamim krimaka nini oniyim krima bi ninokninkinkim diminin sima napiyin. Mi sima kamim dimin taemin nini kigninprionakiiyim sim hanin nwokim dimin taemin kibi kibiyim Krais siirim rirmiiya krima naingwo tibmii apiyim simiir. Krima tariinanin Moses siir siyu komii iir nwo rani mi krimiirin wi siya nanmaiwarkaina rani, yipiki biiya Juda iikamim sima napin. Dimusi rani, krima mi Krais Jisis siya, krima ini nwiruwar ywowiskiyim. Mi ti inkamin krimiir kiyaiyam minin krima Mosesni siyuin biiyanin siir napim nim wi inkamin maeyauwa mii biiye miriyya sae nwokaiyin wi si hiniin pi ywowin. ⁵ Mi krima simiir yaimirsim kwir bi swoki wakaeyokna apmiminkim. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yaiya kimiir wokmaihaiginuwana sairin sibgu kigriraowi mi kima wi ta hiriinan saiarsi nwowi iki yai bibiyeyim simiir wakaeyokna apim.

⁶ Mi ti kamim hapairanim yipiki inig komii komiigakim mi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugananim sim kigriraowiyim mi an kara ha naingwoi ti inkam komii komiyyim sima mi owa ya kariir whwonkam idan ya dimin komii rani. Dimusi rani, Adi Komii siir whwonkam idan iikam whiekakim ini hiri hiriinankinar nwoswowim. Mi kamim yipiki simiir inigim komii nwowim, sima kariirin yaeya yai boinmauuwam bi swoki boinmauugim ti yaiyim kara boinmimauuwanim simiirin. ⁷ Mi sima hiriayar yinokninkin Adi Komii siya kariirin yai miyyik miyyik imiilar hauugin mi siya kariirin ha nimbingsiyin mi ina yikropkiyin mi kara ina boinmimauuwamin

siir yai imiirin iki iikamim Juda iikam tani simiir piuganim simiir iikam imiir, Adi Komii siya mi imbingiya Pita siir sair hiriinan, Yai Win Kibiya Krais siira sair boinmimauuwam iki iikamim Judami piuganim simiirim simiir.
⁸ Adi Komii siya Pita siir whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Judamiyim simiir. Ta Pita siir siya whinkinsiis haiginiuwa biiya sair hiriinan. Mi sima bidiyar yinokninkinim kariirin Adi Komii siya nimbingsin mi siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Juda iikam tani simiir piugana sair iikam imiir. ⁹ Mi sima ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin kariir siir ninokninkinkiyin ti siya nimbingsiyin kariir siir yai kibi aiir boinmimauuwam mi inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saiirim om komii Jerusalem hiranim, Jems, Kaiapas, mi Jon, sima kimidiniya in Banabas mi kara kririir yonkwo mi ta in sima nonkwowa kririir ya min nisiimauuga sima wadie bidi ywokiyim krira ta Adi Komii siir yaiya sairin hiriayar boinmimauuyokiyokiyamim iki iikamim nu haimii Judia hir nwowim simiir. ¹⁰ Sima kririirin ti dimin whiruwan siirrar boinkikin. Sima minam naingwokim krira hinina naingwowi krira umir simiir iikam paeprikabim nu haimii Judia hiranim simiiram hauugiyim. Mi ti diminim kara tiram naingwowim kara simiirin bidiyar tirim. Iriig.

*Pol siya dimin biyieyim Pita siya tirim om Antiok
simiir boininkiigin*

11 Krîma ırıpar miriigim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi mhoiyya Pita siya om Antiok hîr nini kignakiyin hiran iikam simiir mi kara siirin siir whwonkam idar yik. Dimusi rani, siya ti dimin biyie whîrin siir tîrkin. **12** Kara siirin io whisarii bi nwokin ti dimin whîruwan siya tîrin siirsika. Biyya kam nhîrim Jems siya nikropkiyim om Antioka tîriir nitam, Pita siya biyya iikamim Juda iikam tani nae simaka nîdwokai aekin. Mi mhoiyya ti kamim Jems siya nikropkiyim ina yimbiniyim om Antioka hiriir mi Pita siya iikamim yipiki Juda iikamim simiir piugana saiir karamaeyim simiirin ina haiburgigim. Dimusi rani, siya pi nîdidgin ti kamim yipikim om komii Jerusalem hiranim yipiki Mosesni yaiyim biyanim sim napiyim yipiki ha boinim kamim Adi Komiini siyiu napiyim simiir mioisim yim kitiyopnîmnir hai mi ti inkamin siirin io siya yo. Dimusi rani, ta nae siya naeya simaka saiirsika. **13** Mi Judami piugana saiir iikam nhîrim yim ta ii aiirin nae Juda iikam tani simiir piugana saiir iikamim nae simaka naeyim mi ini ta ii aiirar yadigniyin. Mi sima ti iikamim simiirin Pita saika hîrar ywoki mi Banabas siya hiriinan kigin mi siya ini hiriinan siyiu biyie iirar mi apin mi siirin ırîpi hiriinan iki iikam nhîrim simaka hîrar mi okmwîn ogig. **14** Mi kara simiirin hiriinan ninokninkin sima Adi Komii siir yai kibi aiir sibgu ap rani mi kara Pita siirin ti iikam whiekakim simiir whwonkam idar boin, ni kira Judami piugana saiir inkamkin mi ni kira dimin taemînim Judami piugana sima tîriyim simiir dap. Mi kira ini dimin taemînim yipiki Juda iikam tani simiir piuganan iikamim sima tîriyim ini simiir napim. Mi ta

hiriinan saiirsika mi kira iikamim Juda iikam tani simiir dimusi boinmimauuwi, simiir kwoin imiir kiyaeiyam mi sima wi dimin taeminim Judami piugana saiir iikam ima napiyim wi simiir nwoki apim, ha? Mi ni kirarin ti dimin hiriinanim simiir bi napkin! Mi ni kira pi nidiidgin Jemsni kamim yipiki kiriir nini boiniyim simiirsi. Friig.

Mi yipiki Jisis siir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim wi iikam bimbuiwii nwo rani mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei

¹⁵ Mi nim krıma iikamim yipiki krımiir yopiiyim krımiirin Judami piugana saiir naokainam nim krıma iki iikamim hında tindanim sima hiniin tani Juda iikam tani simiir piugana sae karamae rani, yipiki ha dapiyim iikam bibiyie yipiki Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowiyim. ¹⁶ Mi nim krıma Juda yinneyim ina ninokninkinim Adi siya ha bi boinkin iikamim wadie nwowiyim yim dimugi nwo rani, yim sim Mosesni siyuim sim napkim. Niingaka. Dimusi rani, sim Jisis Kraisni wakaeyokna apkim. Krıma Jisis Krais siirrar wakaeyokna apkim mi Adi Komii siya wi kwoin ara asi naingwowi krımiirin wadie. Mi krıma Mosesni siyuin siir siyuim sim napkiswo mi nim wi wadie di ypowi. Adi Komii siya ha bi boinkin, inkam nwirki wadiekin Moses siir siyu komii iir bidi sibgu apim. Niingaka.

¹⁷ Mi krıma ha naingwowi Adi Komii siya krımiirin ha boinkin krıma wadiekim. Dimusi rani, krıma Krais siir wakaeyokna apkim mi mhoiyya krıma ha wakaei Adi Komii siya ini ha boinikin krıma Moses siir siyu komii iir dap mi wi siya nwoki grabaiginiuwim mi yio ti kwoin

hiniin yio miiyik rani. Mi krima Moses siir siyu komii iir nikwowaisii mi Krais siiram in ha ninmiininkinami krimiir grabaiginiuwam mi tiriiginin yio wi hiniina nisisimauwi, Krais siya krimiirin dimin biyie bidi tirhaiginiuwin mi krimiirin siya bidi tirkiyim dimin biyie tiram in. Ana ti yaiyim kaimwokim, aniya? Niingaka. Krais siya dimin taeminim krima naingwo tibmiiyim simiir bi tirbuwikin siya krimiirin minanar whinkinsiis haiginiuwakin krima Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiinim. ¹⁸ Mi ta biiya kara haimriiyugiga Moses siir siyu komii iir saeya kaimwoki niawi mi mhoiya kara ha swoki ami siiram mi ha naingwo tibmii kiini mi kariirin dimin whirki kimbu karamae siya nwowaiginiuwi Adi Komii siir whwonkam idan mi iikamim sima wa swoki inokninkinkii, kara simiir bidiyar iki nisisimauuwin ti siyu hiriinanin mi an tari dimin biyiekibiyie iirar tirkin. ¹⁹ Biiya kara miinan mirii nanaekin Moses siir siyu komii iir napamin, kara ina ninokninkin kara inkam biyie nwokin mi kariirin kimidiniya Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi ta hiriinan saiirsika kara asi naokin. Mi kariir igsopa Krais siya asi nonkwokairinanaowidgin mi siirin Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi siya ha naonamkin paeyin hiiinya niriioninkin siir. Mi tariinanin kariir kwoinin Moses siir siyu iir napam naingwo rani mi ta hiriinana kara inkam miyyik Adi Komii siir whwonkam idan wi saiarsi nwo rani. Niingaka. Mi tariinanin kara ini rirmiiya ywokiyin Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apin. ²⁰ Whisarii rani, Krais siya

bidi yaowin mi ti siyiuim biyanim kara simiir nap rani, yim bidi digiyim. Mi tariinanin dimin taeminim kara tiriym kara kariir kwoinaırgar naıngwo diriraerar tani. Niıngaka. Kara Adi Komii siir yinisinmin Jisis siiram naıngwo tıbmii mi kara siiram naıngwokwonanaei yıpiki kariiram naıngwokwonanaeyin mi kariirsi naowin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugın kwoın whirua Adi Komii saıka nwowim. Mi ti diminim ti tariinan kara tirim kara Adi Komii siir yinisinmin Jisis yıpikin kariiram naıngwokwonanaeyin mi kariirsi naowin kariir whinkinsiis haiginiuwam siir kirieni tırkin.

21 Kara ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tırkiyim hinda whisarii priywokaiyamam bi tırkim. Mi kara simiirin wi digiumii haigingig rani. Niıngaka. Mi Adi Komii siya iikam imiirin ha boını sima wadiekim. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apkim biiya Moseski si hauugiyim iikamim sim mi Krais siya wi di yiti. Moses siir siyu komiiyin yio wi Adi Komii siir di tiri, krımiir boınam hiniin, krıma dimin whirkı bi kımbugım. Krais siya whisarii bi naokin siya bwamkakin siya asi naokin. Krais sasaırgın Adi Komii siir tiri, krımiirin siya hiniin boınam krımiirin dimin whirkın bi kımbugım yio biiyan siyu komiiyin si rani. Niıngaka. Iriig.

3

Kimiirin wi pikı hiniin dimin iki nwowaiginiuwi wadie nwowamin Moses siir yai ima iyie? Krais siir yai ima.

¹ Kima iikamim Galesianim kima iikam paipai rani! Mi kima iki kam nhirim simiir dimuam kigninkinkim kimiir kwon imiir kiyaiyamin. Mi kima Krais siir yai kibi kibiyim simiir bi wakaeyokna apkim, aniya? Krima kimiirin bidiyar iki boinmauwim idowiiyar kima kigni hanin ta siya naonama paeyin hiiinya niriöninkinin si. ² Kara kimiiramin pi dimin whiruan siiraramar srii. Kima Adi Komii siir naeyiuin siirin panin panina haii? Mi kima siirin ti dimin taemimin Moses siir siyu komii ieya boinim simiir wakaeyokna apim mi ha haigin, aniya? Iyie? Mi tari kima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim yipiki biiya kima wakaeyim? Kaimwokikaimwowim yim ini Krais siir yaiyim sima simar ywowiskiyim. ³ Mi tariinanin kima biyie panin panina nwokim? Adi Komii siir naeyiuin kimiirin siya whinkinsiis haiginjugin mi kimiir kwonim siya kiyagim mi kima biigi biiyin Krais siir yai kibi kibi imiiramin ha wakaeyokna apkim. Mi tariinanin kima ha naingwo kima siir dimin taemin kibi kibiyim simiiramin ina sibgu apkripkaiyim kimiir kiriényiar mi kimiir kiuim ini kiriyea nwokripkaiyim, aniya? Niingaka. ⁴ Mi ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin yio dimin komii rani. Niingaka. Yio dimin komiigikomii ieyairgin. ⁵ Mi Adi Komii siya siir naeyiuin kimiir dimusi hauugikin dimin kirie komii komii kimiir iikamim simiir iingar nonkwo diriraerarim? Siya ti hiriinan dimusi bi tirkin kima yaiyim biiya Moseski si boinmimauuwim simiir wakaeyokna apkim, iyie? Mi tari minsika, kima Krais siir yaiyim yipiki kima wakaeyim simiir warar mi

wakaeyokna apkim? Yim t̄iriiginim yim Krais siiraraigim.

⁶ Kr̄ima īna n̄inokn̄inkinim. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim b̄iya profet kamim s̄im w̄inkiyim s̄ima ti h̄iniina w̄inboinkikim, Ebrahim siya yaiyim Adi Komii siya boinkiyim siir simiir wakaeyin mi siya ti h̄iniina boinki, Adi Komii siir yaiyim yim kaimwowaigim mi siya boinim siya simiirin wa t̄iri. Ebrahim siya ti h̄iriinan naingwokin mi siya ha naingwo t̄ibmiig in Adi Komii siiramin mi ta h̄iriinan saiirsika Adi Komii siya h̄iniina asi boinkin siya dimin wh̄irk̄in bi k̄imbugin. ⁷ Kima ti h̄iriinan siyu kaimwowin ti kwaboinamin siir dinokn̄inkin. Iikamim yipiki iinokiinok Adi Komii siiram naingwo t̄ibmii kiiniyim mi sima dimin taeminim siya boiniyim simiirin ha t̄iri, sima simairgim Ebrahim siirgsiir yinleyim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siiram naingwokim Ebrahim siya boina siir saiir h̄iriinan. ⁸ Adi Komii siya iikamim Juda iikam tani simiirin bidi bidiniyar n̄inokn̄inkinkin sima wi simbi naingwo t̄ibmii Yai W̄in Kibi aiiram mi sima wi wadie simbi nwowi. Dimusi rani, simiir kwoinim aowa aowa h̄iniina naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi saiir h̄iriinanar t̄iri. Mi ta h̄iriinan saiirsika siya biya Ebrahim siir asi boinkin siir yai kibiyim yipiki wi mhoiiya n̄imbiyyami mi yipiki siya siirin h̄iniina boin, mhoiiya kiriirsiyin kara iki iikam wh̄iekakim iki omom omomim simiirin wi yapayapa t̄irhaiginiuwi kiriir kirieni. Ebrahim siya ti yai imiiram naingwo t̄ibmii kiingin mi siya ti h̄iniin asi boinkikin, Adi Komii siya wi ti h̄iniina t̄iri. Mi Adi Komii siya h̄iniin asi boinkin siya dimin

whirki bi k̄imbugin. ⁹ Mi yipiki hiniina naingwɔwi Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi k̄imbugim ta biiya siya boina Ebrahamni, Ebraham siya dimin whirki bi k̄imbugin.

¹⁰ Mi iikamim yipiki ti yaiyim Moseski si winkiyim biiya simiirar napkripkaii mi Adi Komii siya wi io simiir nwowi mi simiirin wi siya tioidwomaii. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim Yokwo Komii saeya boinkiyim ti hiniin, iikamim yipiki ti yaiyim biiya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni simiir wakaeyokna api ti yokwonau hir nwokaiyim sima simiirin hiriayar wakaeyokna apswo mi hiriinan tir karamae nwowi simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii. ¹¹ Mi yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwokaiyim yim ti hiniina boinkim, iikamim yipiki ha naingwɔwim Adi Komii siya diminin siya boin in siirin wa tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi k̄imbugim mi sima wi Adi Komii saikar nwoyokiyokiikaeyami iinokkin. Mi tariinanin kr̄ima ina ninokninkinim Adi Komii siya wi inkamin Mosesni siyu komiyyin biiya Adi Komiikin si hauuwin siir wakaeyokna apim wi saiarsi nikiu rani, siirin hiniin dimin whirki bi k̄imbugin. Niingaka. ¹² Mi siyuun Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyin yio saika bi namasugin. Niingaka. Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii hir nwowim yim ti hiniina boinkim, ti iikamim yipiki Mosesni yaiyim sim wakaeyokna apim, sima simiirar wakaeyokna apkripkaii mi ta hiriinan saiirsika sima wi hiriinan asi

nwoyokiyoki Adi Komii saikan.

¹³ Kr̄imiir īgsopa Krais siyar yokwokairi-nanaowid mi siya mīiyiknan b̄i nwokin mi siya ha naonamkin mi ta hiriinan saiirsika siya kr̄imiir asi whinkinsiis haiginüugin kr̄ima Moses siir siyu komiini yaiyim simiir haiburgigim yipiki Moses siir yai īma boinim kr̄imiir nonkwobumbuninkinam. Adi Komii siir yaiya ta h̄inina boinka, inkam nwirin yipiki inkam nhirkim nisomaowi mi paeyin h̄iiniya n̄irioninkinin si ninkin irinugii, yio tiriiginin yio min niisiimauugin siirin Adi Komii siya bidi yimbingiyin nonkwobumbuninkinamin. ¹⁴ Mi Adi Komii siya Krais siirin minam tirkin siya biyie nwowim mi pi naowim mi ta hiriinan saiirsika ti dimin kibi kibiyim yipiki biyya Adi Komii siya boinkiyim Ebrahimni dimin kibi kibiyim, yim Jisis Krais siргisiirgim yim wi iikam imiiram nit yim wi Juda iikamim simiiram nit rani. Krais siya ti dimin hiriinanin siir asi tirkin mi kr̄ima iikamim wi siir naeyiu īiir nwoki haiyim yipiki biyya siya boingigin siirin wi siya n̄ikropkii mi kr̄ima ti hiriinanar naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri. Iriig.

*Mi yaiyim yipiki Adi Komii siya hauugiyim
Mosesni yim ti yaiyim Ebrahimni siya hauugiyim
simiir maeyau aiir bi kisina onawidgim*

¹⁵ Ti kariir nomiiyauim, tiriiginin yio kr̄imiir siyu ieya. Mi inkam nwiso sowa diriyar boinkii diminin sowa tiranin siir mi sowa siirin ha winkii gavmani yokwowa sair mi mhoiiya wi inkam nwirki swoki kisina haigin tanı ti yaiyim sowa winkiyim yim wi hiriayar nwoyi

ti sowa winkiyim biiya simiir hiriinan. ¹⁶ Mi ti hiriinan siyu kaimwowin, Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin mi siir prinou ikim. Mi Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii hir nwowim yim siir yinneyim simiir wara bi boinkin mi simiir hoimgak bi mi imbingin. Niingaka. Yim siir yinisim nwiruwan siirarar nimbining mi ti yinisim nwiruwan yio Krais siyaairgin. ¹⁷ Kara ha naingwowi kima ti diminin siir dimin mwokimwowin siir dinokninkin. Biiya Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin yipiki siya tirana. Mi biewii 430yim ha namkiyim mi Adi Komii siya siir siyu komiiyin Moses siir hauu. Mi yaiyim wi swoki inak rani, ti Adi Komii siya nimbiningim mi siya boinmimauugiyim Ebrahimni mi sima wi hinda priiywokaeyam tani. Niingaka. Yim wi hiriayar nwoyokiyokiyami. ¹⁸ Mi krema ti yaiyim Adi Komiiki hauuwim Mosesni simiir wakaeyokna api mi krema dimin kibi kibiyim Adi Komii siya nimbini simiirin ha haii mi tari ta kitibmii boina Adi Komii siya kitibmii boina Ebrahimnaka ya wi naekak nwo rani mi tariigina ya kaimwo rani. Mi krema ti dimin kibi kibiyim siya nimbiningim simiirin wa haii. Dimusi rani, nimbina yipiki Adi Komii siya nimbiningya Ebrahimni saiirsika, Mosesniya saairsi rani.

¹⁹ Mi ti yaiyim Adi Komii siya Mosesni dimusi hauugin? Adi Komii siya ti yaiyim iikam imiirin minam hauugin krimiirin hinina nisisimauuwim ti diminin krema tiriyin yio miiyik rani, yio ini biyie yowowin. Mi Moses siir yaiyim yim ini krimiirar nikirgrirao kripkaiyim mi wi Ebrahim siir yinie

ieyar nitbudgii yipiki biiya Adi Komii siya boin in inkamin. Adi Komii siya siir yaiyim siir paekwosim imiir boinkikin mi yim sima simiirin Moses siir boinmauu. Mi inkam nwiruwan Adi Komii siya mi iikam ikim simiir bopwowar nwowiskiyin siyairgin mi siir yaiyim siya pi simiir boinkii mi yim sima pi kwoin whiruwar mi okii simiir tiram in. **20** Mi Ebrahim siirin yio Adi Komii sikisiyar boinkikin ti nimbinim siya tiranim siir. Mi ya ta iya ya bopwonau nwowan inkam karamaeka simiir bopwonau nokwokairiowam Ebrahim siir tiram kwoin whirua siya nwoziyam ti dimin iiiram. Adi Komii siya ti hinina boinkikin siya wi hindara priitirkii ti siya boinim simiirin. Mi ta nimbina Adi Komii siya hauwa Ebrahimni ya ini ti yaiyim Adi Komii siya hauwim Mosesni ini simiir kou ywowa.

Moses siir siyu komiyyin siya siyairgin krimiir kigriraowiyin krimiir nikunamam Adi Komii siir kingiin hiriir namam

21 Dimuga? Mi ti yaiyim yipiki Moseski si hauwim iikamim sim mi ta nimbina Adi Komii siya hauwa Ebrahimni sima bidi yikripa? Niingaka. Mi yai kibigi nwoziswo ya iikam imiirin wi saeyar pi whinkinsiis haiginiuwin iripa Adi Komii saika nwowam mi Adi Komii siya wi ha pi boin in ti iikamim yim iikam wadiekim. Dimusi rani, sima ti yai kibi imiir wakaeyokna apkim mi sima wi hiriinan nwo rani. **22** Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwozaiyim yim krimiirin ti hinina boinkim, iikam whiekakim dimin biyie tirim nim krima ini paeyin uridgi nitkiiyin ini siir hiriinan ywowim. Mi ti iikamim yipiki wi

Jisis Krais siir wakaeyokna api mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima hiniina naingwo tibmii kinni ti dimin taeminim biiya siya nimbinim simiirin wa tiri.

²³ Biiya Krais siir yaiyim niki it karamae niki owim mi ti yaiyim Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiirin sima kigriraokim mi krima simiir wakaeyokna apim mi ini Adi Komii siyar tibbudgiyin dimin kibigikibi iirar Krais siirin yipiki krima sibgu wakaeyokna apanin. ²⁴ Mi ti hiriinan saiirsika ti yaiyim yipiki Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiir kigriraowam yim min niisiimauugim krimiirin, krima miyyik rani mi krimiirin min mi tirkikin krima Krais siiram niwitamim mi Adi Komii siya wi ha boini, krima dimin whirki bi kimbusim. Dimusi rani, nim krima hiriayar naingwo tibmii kinni ti digworaekwowim siya nimbinim, siya wa tiri. ²⁵ Mi tariinanin Krais siir yai kibiyim yim bidi yitkiyim mi Moses siir siyuun krimiirin siya kigrirao rani, yio bidi digiyin. Iriig.

Naingwo tibmii saisairga Adi Komii siir yinisisim krima nwowana

²⁶ Wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, wim kima ha naingwo tibmii kinni, dimin taeminim biiya siya boinim siya wa tiri mi nim krima wi iripa kwoin whirua Jisis Krais saika nwowi. ²⁷ Mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, biiya iikam kimiirin yipiki iikam nhirkim baptais haiginuwim, sima kimiirin Krais siir inigni baptais haiginugim mi kima iripa asi nwowi Krais saika. Mi Adi Komii siya kimiiram in wi Jisis Krais siiram siya

naingwowiya wi saiir hiriinan naingwowi. ²⁸ Mi ta hiriinan saisika ti hiriinan asi tirkin mi tariinanın iikam kima isido whisa bi nwoko Juda piugana sima mi Juda piugan tani yim sima mi iikamim hinda whisarii mii priimiriyyim mi iikamim rirmiiya nwowiyim yim sima mi wigkamim yim sima. Niingaka. Adi Komii siya ha naingwokin yi ti hiriinan siyuin yio dimin komii rani. Iikam whiekakim ini hirii hiriinankinar ywowim. Dimusi rani, krıma Krais Jisis siirgim. ²⁹ Mi kima Krais siirginuwi mi wim wi Ebrahim siir yinie nwoyi mi ta hiriinan sairsika mhoiyya kima wi dimin kibi kibiyim simiir asi haii yipiki Adi Komii siya nimbinim Ebrahimni siir hauuwam. Iriig.

4

Mi krıma miyan kam Krais siirsiyar nwoyi Adi Komii siir yinisiimin

¹ Yai nhirim yim ti hiningga, yinisiim nwirin dimin taemin whiekakim siir adin siirim yim wi siya haii mi simiirin wi siya kigriraowi mi iiya siya yinisiimar nikı owa siya ti dimin hiriinanım simiir bi haigin, siya inkamin hinda siir adni mii whisarii priimiriyyin siir hiriinan nwokin. ² Mi siya ini yinisiimar nikı okripkaiyin mi siya iikamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap yipiki siir kigriraowiyim mi siir dimin taeminim siya haiyanım yim wi ta iiya siir ad ieya nimbingiya sairrar nadigiawi mi siya wi haini haii simiirin. ³ Mi biiya nim krıma ti yinisiimin siir hiriinan nwokim mi krimiirin dimin biyie saeyer widnonkworinugim mi krıma uridyiu bibiyeyim mi iki dimin bibiyeyim ti nuin siirim

simiir asi wakaeyokna apkim. ⁴ Mi ta iiya yipiki Adi Komii siya nimbina saeya nīt̄kiya mī siya siir yin̄is̄im iīrin̄ ha nikropkiȳin̄ mī siya inī inkamar yimbiyamin. Mi siirin̄ wig ̄ra saeya yaokainaki mī siya inī yaiȳim yipiki biiya Moseski si hauuwim Juda iikamim̄ simiirar mī wakaeyokna apk̄in̄.

⁵ Siya ti dimin̄ iīrin̄ dimusi bī t̄irk̄in̄ siya k̄rimiirin̄ wī hiriinansi nwoki whinkinsiis haiginiuwim mī iikamim̄ yipiki Mosesni yaiȳim sim̄ wakaeyokna apim̄ k̄rimiirin̄ wī saeya nwoki owaiginiuim r̄irmiiya. Mi krima wī Adi Komii siir yin̄is̄im nwoki owim̄, siir yin̄is̄imin̄ siir hiriinan̄ yipiki wī dimin̄ taemin̄im Adi Komii siya nimbiniim k̄rimiir simiir haii.

⁶ Dimusi rani, wīm̄ k̄ima siir yin̄is̄imk̄im, Adi Komii siya siir naeyiū iīr̄ b̄idi yikropkiȳin̄ yipiki siir yin̄is̄imin̄ siir kwōnau hir nwokaiȳin̄ k̄imiir kwōnau waraur nwokaiyam. Mi Adi Komii siir naeyiūn̄ k̄rimiirin̄ yiō min̄ t̄irk̄in̄ krima mārḡimārga nwowim̄ mī Adi Komii siir boinim, k̄ira k̄rimiir adgin̄, k̄ira k̄rimiir adgin̄. ⁷ Mi tariinan̄in̄ k̄ima wī iī priei nwo rani, iikamim̄ yipiki maeyaua mī biȳe miriiya sair h̄ugrip̄kiikikaiiȳim̄ simiir hiriinan̄. Nīngaka. Wīm̄ k̄ima Adi Komii siurgisiir yin̄is̄imk̄im. Dimusi rani, k̄ima Krais siir wakaeyokna apikim̄ mī wīm̄ k̄ima Adi Komii siir yin̄is̄imk̄im mī k̄ima tī digworaekwowim̄ Adi Komii siya nimbiniim k̄rimiiram yipiki siir yin̄is̄im̄im̄, krima simiirin̄ wa haii. Iriig.

Pol siya iikamim̄ nu haimii Galesia hiranim simiirsi naingwoyimyokin̄.

8 Biyya Galesia kimiir iikamim ıriipi hiriinan wim kima Adi Komii siir bi mi inokninkinkim mi ti uridyiu bibiyeyim mi dimin taemin nhirim kima naingwo tibmiyim, yim Adi Komii siir hiriinan tani. **9** Mi tariinanin kima Adi Komii siirin ina ninokninkinin. Mi kimarin ha ninokninkin tani Adi Komii siya kimiirgikimiirgin, kimiirin siya bidi yimbingiyim siir yinisisim nwowam. Mi ti uruwai siyaowaiyim tidiyiuni kima nikrimtio iupimpit kuukaiyuwim kimiir widnonkworinuwim wim ini simiiram swoki akaininkirionaim. **10** Mi kima ti dimin taemin hiriinanim simiir napim mi kima hiriayar naingwowi Adi Komii siya kimiirin wi hinina boini, kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ii bwanim mi biewiyyim yipiki biyya Moseski boinim krimiir iikamim Judamiyim krima simiir napim. **11** Mi kara iikam kimiiram naingwokiyim mi kara ini ntidkakar ywokiyin dimin taeminim kara tirim yim wi hindara priywokaeyami. Dimusi rani, ti yaiyim ti tariinanin kima wakaeyokna apim yim naekak bi nwowikim yim ini ti yaiyim biyya kima niki apim naekak nwo karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim mi kima Adi Komii siurgisiiram sibgu wakaeyokna ap rani, ini niingar ywowskiyim.

12 Ti kariir nomiyyauim, kara kimiirin pi igao yai hinina boinkii, kima war Moses siir siyiu komii kimiir kigriraowin siirin digiumii ti haimriiyugig, kariir hiriinan ta hindara kara mi priyakiirara siyiu komii siiram ninkiriona karamae nwalla saiir hiriinan. Mi an kara ini iikam kimiir hiriinan ywown, yipiki biyya Moses siir siyiu komii ieya kigrirao karam nwowim simiir hiriinan. Biyya kima kariirin dimin biyie bi tirkim mi kara ina

ninokninkinin tariinanın kima kariirin wi kimbusrani. ¹³ Kima ina ninokninkinim biiya kara biigibii kimiir waraur nita ya dimusi rani, kara maki niigin mi kariir kwoinin ha kisina haigiyin mi kara Krais siir yai kibi kibiyim kimidiniya kimiir boinmimauu. ¹⁴ Mi dimin biyieyim kariir tirkiyim mi an kara ini makar iiyin mi kimiir kwoinim ti hinina yaingwo kara miiyiknan nwo rani mi kima kariiram naingwo karamae bi nwokim mi kariirin digiumii bi mi haimriiyugigin. Niingaka. Mi kima kariirin hapi Adi Komii siir paekwosim iiir kima haiiyin siir hiriinan haigim. Mi kima kariir haiwinim wim hapi Jisis Krais siir nasi haigim. ¹⁵ Biiya kima kara nita kima mairstimairstga prasae bi kinkim. Mi tariinanin kima kariirin panina naingwowi? Kara tiriiginim iikam kimiir boini biiya kara kimakar nwowa wim kima kariiramar naingwokwonanaekim. Mi kima ti hinina naingwokim, kríma wi krímiir yapa yapa nhwo imiirar habaaii mi kríma simiirin wi Pol siir hauugii mi siirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir kwoinin kariiram naingwokwonanaeyim dimusi swoki kisina haigigim? ¹⁶ Biiya kima kariiramin naingwokwo prasae bi kinkim mi tariinanin an kara ini kimiir sau omomnan yamwoiuin. Dimusi rani, mi tari kara kimiirin yaimwowar boinkin, aniya?

¹⁷ Mi ti Judami iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim kimiir miois imiir kitiyopnimir haiyam tirim, yim sima nimbinpai nimbinpai kimiir nimbinam tiri mi sima wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani yim minam tiri kima aru kariir nwokiyim. Mi sima ti hiriinan minam tirkim

kima simiiraramar nwoki sibgu aingwo iskiyim mi simiiraramar nwoki apim. ¹⁸ Mi simiir miiya wadiekiswo mi sima kimiiram naingwokiswo kimiir whinkinsiisam mi wi wadieyar pi ywowin. Hiriiyar dwo! Mi sima iinokkinokin wadie kimiiraramar nwowi iiya kara kimaka tir nwowi, yio ti hiriinan siyuun yio miiyik rani. Sima ti siyu hiriinanın kara tirin iiya kara kimaka iripa waraur nwowa mi ha tira sima saiir hiriinanar ti swoki tir. ¹⁹ Ti kariir nomiiyau kibiyim, kara ini wiga yaeya yinisim nwir swoki aokainam tiriya mi saeya diriisusuviya ini saiir hiriinan ywowa. Kara ini hikak nwowin, biiya kara naingwowa kimiiram kima Krais siir sibgu wakaeyokna apam. Mi tariinanın kara ini hikakar swoki owin mi kara minam nwowi kima Krais siiram swoki sibgu wakaeyokna apim mi kwoin whirua saika nwowim. ²⁰ Kara ha naingwovi kara ini kimakar nwowin mi ta hiriinan saiirsika kara iig yai paninsı boinkisi ta yokwo aiirin kimiirin. Kara minam naingwovi kimiir whwonkam ida nokwowim mi kimiir kwoin imiir ninokninkinim mi kara kimiirin wi iig yai boin tani kimiir whinkinsiis haiginuwamin. Mi kara ti arugi aru nwokiyin, kara ninokninkin tani kara kimiirin wi panin panina namisi whinkinsiis haiginuwii mi ta hiriinan saiirsika kara kimiirin iig yai asi boinkikin mi yai hinsima asi mi boinkikin kimiirin. Iriig.

*Ti niwiiyin Sera Hega sowiirin yio aknain krimiir
niisiimauugin*

²¹ Kara kimiir sriiyam tiri, yipiki Mosesni siyu komiiyin siir aowa nwowim mi kima ina sibgu

ninokninkin kiinim ti siyu komii siir siyu mwoki mwowim, aniya? ²² Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya ya hinina boinka Ebraham siya yinism yinkamiyino nwisa iyio, nwirin yio wiga Hega dapiya saiirgin yipika Sera saiir mii miriyya mi nwirin yio Seranikin yipiki siir biiyan wiga Hega ya mhoiyan aeya. ²³ Mi ti siir yinismen ta wiga whisarii mii priimiriya saeya naokainaın, saeya siirin whisarii bi naokainakin. Dimusi rani, saiirin Ebraham siya nonkwonaka mi siya saika iripa piu ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. Mi yinismen yipiki Sera saeya naokainaın saeya siirin whisarii bi naokainakin saiirin Adi Komii siya nimbingin mi siya whinkinsiis haigintugin saiirin mi Ebraham siya iripa piu saika ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. ²⁴ Mi ti yaiyim yim dimini hanin krimiir boiniyiokim. Tiki wig iso yo ti kitibmii boin kwiso yipiki biiya Adi Komii siya nimbingiyo iikam imiir, yio sowiir nikriigo. Hega ya yaiyim biiya Adi Komii siya hauuwim Mosesni mhieu Sainai kiu hir ya simiir nikriiga. ²⁵ Tiki inig Hegan yio mhieu Sainai siir nikriigin nu Arabia hiranin. Mi om komii Jerusalemin yipikin Juda iikamim simiirin mi iikamim yipiki hir nwowi ikim yim wig Hega saiirgim. Dimusi rani, Hega saeya yinism yinkamiyin naokainaka mi siya siir yopiiya saeya miriyya wi saiir hiriinanar swoki tiri. Siya wi hinda whisarii mii miriyyan inkamar mi owi. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim yipiki Mosesni siyu komii si napim yim saiir yinism iir nikriigim. Sima Moses siir siyu komii iirin minam napkim sima ha naingwokim Adi Komii siya simiirin wa nwoki boinim sima

dimin whirki bi kimbugim mi ti yaiyim ti sima wakaeyokna apim yim wi simiir tir tani dimin whirki kimbu karamae sima nwowam. Niingaka. Tik yaiyim simiirin wi simar swoki hidi. ²⁶ Mi wiga Sera nikiuwiya ya min nikriiga yaiyim Adi Komii siya hauugiyim Ebrahamni ya simiir nikriiga. Saeya Adi Komii siir om in Jerusalem nikiuwiyan yipikin Mosesni siyu komii kou siya nwo karam nwowin siir nikriiga. Yim sima siir bidi haiburgigim mi nim krema iikamim yipiki Kraisni yai kibi kibiyim sim wakaeyokna apiyim, saeya ini kriniir yopiinan ywowa mi nim krema ini saiir yinisimnan ywowim. ²⁷ Adi Komii siir yaiyim yim ha boinkikim, Jerusalemin Adi Komii siir om hir nwowin yipiki wi mhoiyya nimbiyami yio wi bimbiuwii nwo rani, yio wi ti Jerusalemin ti tariinan nwowin ti nu iir wi siir haiburi. Krema ina ninokninkinim tik yaiyim yim kaimwowaigim. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hindara boiniyokim ti om whiso sowiir nikriyo yo ti wig iso owa. Ya hinina boinka,

kira ta wig pioa yipiki biiya yiniekak niki o karamae nwowa, kira maarginmaargin dwoki! Kima kairwao boinki mi yaiya whipani hanin damai kimiir wiga yipiki biiya yinpugak nwo karam nwowa mi yinisim naokaini kimpipisu hai karamae nwowa sairam. Yipiki wiga saiir kamki sopkiya saiir hiriinan nwowa saeya wi yinisim kasa kasa swoki iyio rani mi saeya wi wiga kamkak nwowa wi saiir haiburi.

²⁸ Ti kariir nomiyyauim, Aisak siya Ebrahim

siir yinisişimkin. Dimusi rani, nimbina Adi Komii siya boinkiya siir sairsika. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin nim krîma Ebraham siir yinisişim asi mi owi. Dimusi rani, ti yai imiirsika. ²⁹ Mi biiya yinisişimin Hega saeya naokainaın yio. Dimusi rani, sair kamîn iripa piu saika nwokin, siya yinisişim yinkamiyinin yipiki Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwîn wig piao niingga Sera nikiuwiya sair saeya naokainam siirin siya siyu miyiknan bi tirkin. Mi tariinanın ta ii aiirin iikamîm yipiki Mosesni siyu si napim sima krîmiirin miyiknan bi tirkim yipiki Adi Komii siir naeyiu siir haiyim biiya yinisişim yinkamiyin biyieyin siya tira yinisişim miyik iiir sair hiriinan. ³⁰ Mi yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komiiya sair nwokaiyim yim hiriyyar boinkim? Yim ha boinkim, wari wiga hinda whisarii mii priimiriya sairin ti nhînnikrîropki sair yinisişim yinkamiyinin saika. Mi sair yinisişimin yio adin siir digworaekwowim wi wara hai rani, ti yinisişimin yipiki biiya Adi Komii siya nimbingsiin wiga sair whinkinsiis haiginiuwam saeya naokainaın saikan. Mi kima ti yai bibiyieyim simiirin digiumii haimriiyugig, ti kamim sima boinim hiniin, kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam. Yim ti yaiyim kimiir kwoinim wi sima tirbuwi, inkamîn maeyaua mii biyie miriyya sair hiugripkikaiiyin siir hiriinan. ³¹ Ti kariir nomiiyauim krîma wiga yipiki whisarii mii priimiriya sair yinisişim tanî mi krîma yaiyim biiya Isrelmi iikamîm simiir widnonkworuwa simiiram kipi ninkiriona wiga yipiki hinda rîmiiya nwowa ini sair yinisişimnan ywowim. Krîma hiriyyar naingwo tibmii kîni Adi Komii siya

wa tiri biiya siya boina saiir hiriinan. Iriig.

5

*Nim krıma iikam rırmiiya nwowan iikamkim mi
krıma wi rırmiiya hiriyyar nwokripkaii*

¹ Krımiirin Krais siya bıdi kiyaiyım yaiyım biiyanım simiirsi, simiir haiburgigim mi nim krıma ini iikamim yipiki maeyau biyieya mii biyie miriiya saiir hır hiugripkikikaiyım mi hir ha haiburgigim ini simiir hiriinan ywowim, krıma ini rırmiiya ywokiyım mi tariinanın krıma ini wadieyar ywokiyın mi ini Adi Komii siir kwoin iirarar napiskiyım. Mi kimiir kwoinim kirie dwo, iikamiyam kipi kiwaki kimiir swoki kiyaiyamin ti dimin hiriinanım simiir napam iikamim yipiki maeyauwa mii biyie miriiya saiir hır hiugripkikikaiyım saiir hiranki nitiyım whisarii mii priimiriyyım ini simiir hiriinan ywowim.

² Ti dimin taeminim simiir wakaeki. Kara Polkin, ti hiniin boinkiyin. Mi kima kam nhırmiiyam kiwakii kimiir miois imiir kitiyopnır haiyım mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi hiniin asi boını, kima wadiekim mi ti diminin Krais siya tırın kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kimiir sibgu grabaiginiuwam yım wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boın tanı kima wadiekim. Niingaka. ³ Kara kimiirin kaimwowar swoki boinkii. Tiki kamim yipiki kam nhırmiiyam kiwakiyım simiir miois imiir kitiyopnır haiyım mi tari Adi Komii siya wi ha boını simiirin sima dimin whirki bi kimbus. Mi sima iki siyu komii whirin siir yai imiir wakaeyokna ap biiya Moseski

si hauugiyin Juda iikamim sim. ⁴ Mi kima iikamim yipiki yaiyim Moseski si hauuwim iikamim simiir, simiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya wi ha boini sima dimin whirki kimbugim mi Krais siirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi kima dimin kibiyin Adi Komii siya priihauuwin siirin digiumii bidi haimriiyugigin mi siya kimiirin wi swoki whinkinsiis haiginiu rani. ⁵ Mi nim krima iikamim ti tiranim nim krima Adi Komii siir naeyiuin siir kiriene nwowi, yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Mi nim krima hiniiin hiniiina naingwowi tiriiginim Adi Komii siya boinim yim kaimwowairgim. Mi siya wi siya boinim wi hiriinanar tiri. Mi nim krima siaramar kaoraraowi siyar boinim krimiirin hiniiin krima dimin whirki bi kimbugim. ⁶ Mi krima Jisis Krais siir siyu iir napi mi krima krimiir miois imiirin ha mi kitiyopnir haiiga windi mi simiir mi kitiyopnir hai karamae mi owi, yio dimin komii rani mi yio wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani mi wi Adi Komii siir tir tani siya krimiirin hiniiina boinim krima dimin whirki bi kimbugim. Mi yio dimin komiigi komiyyin yio ti si mi krima Adi Komii siiram sibgu aingwoowi mi krima wi nwirni irniyam nwoki aingwokwonanaeyim mi wi dimin miyyik miyyik imiirrar nikti tirim.

⁷ Mi biiya kima Krais siir yai imiirin wadieyar nikti wakaeyokna apkim mi tariinanin kima kimiir kwoinim dimusi kintinuwi. Mi kima siir yai imiirin wi ii priei wakaeyokna ap rani? ⁸ Adi Komii yipikin kimiir nimbingsiyin siir wakaeyokna apam kimiirin siya tirkikin siir yai aiir wakaeyokna apim. Mi ta hiriinan saiirsika ta yaiya ti kamim

yipiki kimiir niksisaeyim yim yaiyim yim Adi Komii siya bi hauugim simiirin. ⁹ Mi hu nasin siir nauin yio komii rani mi kira siirin sibgu sibgu hai karamae nwowi mi siya ha mimbingii mi ti kip whiekakim simiirin wi siyar niinopkii mi iikamim wi siir nae rani. Mi dimin biyie biyeyim yipiki kima napiyim yim dimin komii rani mi mhoiiya ti dimin kibiyin ti kima napim wi siya tirbugi. ¹⁰ Kara hiriayar naingwowi Biyan Inkam Komii siya wi kimiirar kinsiis haiginiwi mi kima ti yaiyim biiya kara boinmimauuwim simiirin wi yaeya naingwo rani mi ti iikamim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini dimin biyeyim sima tirim simiirsi.

¹¹ Iikam nhirim yim hinina boinikim, ti iikam imiir kara nowomwarkaiyiuwin siyuin simiir miois imiir kitiyopnir haiyam mi kara ti hiriinan siyuin tirkiswo mi sima kariir dimusi swoki onkwobumbuninkini? Mi kara ti hiriinan niisiimauugiswo mi sima wi kariir di tirbuwi. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krais siya naowa paeyin hiiiniya nirioninkinin si saair niisiisiimauugin. Mi ta hiriinan saiirsika sima hindara asi nanaakim. ¹² Kariir kwoin komiyyin ha naingwowi tik iikamim kimiir kwoin imiir kiyaiyim mi kimiirin siyu mwoni niisiimauu karamae nwowyim tiriiginim iikamim naingwo tibmiyyim kimaka nwowim, yim sima kimaka kipi namasu yim arugi aru dwo.

¹³ Ti kariir nomiyyauwim, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinim war dimin biyie biyeyim yipiki kimiir kwoin ima napim simiir haiburgigim

inkamin maeyau biyieya mi biyie mirriya sair hiugripkikaiyin mi hir ha haiburgigiyin siir hiriinan. Kima sibgu sibgu dwo kimiirin Adi Komii siya bidi kiyaiyin ti dimin biyieyim simiir hiranki mi kima kimiir kwoin imiirin kipi kiwaki ti dimin biyieyim nuanim simiir swoki apim. Kimiirin ti dimin biyie biyieyim simiir hiranki bidi kiyaiyim mi kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis dimin kibi imiiram napam. Dimusi rani, kima irni nwirniyam ninan aingwokwokim.

14 Mi Moses siir siyu komiiyin siirgisiir siyu komiiyin siir yaimwokiyaimwowim yim ti hiriinan boinkikim, kira iikamim kiriir omaka kingiin waiyim simiiram naingwokwowiyim, kiramara naingwokwowiyim hiriinan daingwokwo. Mi kira ti hiriinan dimin imiir napi mi mhoiiya kira wi dimin kiriekii kirieyin ti siyu komii ieya boinmauuwin wi siir nwoki apim.

15 Mi kima, kima kimar ninkinwaomwarkii boini mi kima kimar niniinansaowi mi kima wi mintiraona kimasiyar, wim wi kima kimar pi tirkunaeisi. Mi iikamim yipiki yai ninkinwaomwarkii boiniyim mi yaii min niniinansaowiyim yim ini niimauan wraisu biyieyim wraisu mirisima sairsi niniiyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim wi kima kimar swoki onkwobumbuninkinaei ti niimauan wraisu biyieyim simiir hiriinan sima sima nimpiwomwitiyim. Iriig.

*Adi Komii siir naeyiuin dimin miyyik miyyik siyar
tiri mi kimiir kwoinim pi dimin biyie biyie tiri*

16 Kara ti yaiyim kimiir boinkikim Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwaki kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii siir yai imiir

nwokı wakaeyokna apim mi wi hiriinan saiirsi nwowi kima wi ti dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowim wi simiir nap rani. ¹⁷ Kara ti yaiyim kimiirin dimusi boinmauu rani, dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowiyim yim ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim sim tani. Mi dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim ti dimin taeminim ti iikami kwoinki naingwowiyim yim sim tani, yim ini sau omomnan ywowim kimiir kwoinim hinda tinda simar kiyaiyokiyoki. Mi tiriiginim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kima diminim kima naingwowiyin siir tiram paninsi yaingwosi. ¹⁸ Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwakii, kimiir kigriraowam mi kimiir boinam diminin siya naingwowin kimiiram siir tiram mi kima wi Mosesni siyu komii siir yai imiir nap rani mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi ha boini kima dimin whirki bi kimbusi.

¹⁹ Mi dimin taeminim iikamim simiir kwoinki tirim, krima simiirin bidi sibgu inokninkinim yim ti hiningga, iikamim hii priinanaeiyim mi siyu biyieyim idowiyar pridiraerariyim. ²⁰ Mi uruwai siyaowaini inig hainaniyim mi nop min nanaowiyim mi io nhirmaka nwowiyim mi yaii min priininii priininiyyim mi dimin taemin haigipraprakaiyim mi yai bibiyie boiniyim mi iikamim dimin taeminim sima sima haiyamar naingwonaeiyim mi kwoin bibiyie naingwowiyin mi isid niinikrimkripiyim. ²¹ Mi dimin taeminim iikam nhirki nonkwowiyim simiiram naingwowiyim mi op biyieya kwiae whaowaeiya sae mi kwiaeiyim mi mwai

bibiyieyim sim mi waowiyim mi dimin biyie
biyie nhirim ti hiriinanim simiir hiriinan ikim.
Biiya kara kimiir bidiyar iki boinmauwin mi
tariinanin kara kimiirin pa swoki boinmauwu.
Yipiki ti hiriinan siyu iir tiri, yim wi Adi Komii
saika nwo rani, biiya siya nimbina saiir hiriinan.

22 Mi dimin taeminim Adi Komii siya siir
naeyiu ieya whindiraerariyim iikam imiir
yim tisirim, iikamim yipiki Adi Komii siiram
naingwokwonanaeiyim mi iikam nhir ikim,
yim wi maarginaiga nwo, simiir kwoinim wi
wadieyar nwo, yim wi io nwosisauu rani, yim
sima iikam imiirin wi wadieyar tirhaiginuwi mi
iki iikam nhirim simiirin wi hindara priidiraerari,
sima biiya sima boinim simiirar swoki tiri.
23 Mi sima iikam nhirmaka wi kimbu rani mi
yim sima wi simiir kwoin imiirar kigriraonaei.
Mi krima ti hiriinan dimin imiir tiri mi Moses
siir siyu komiiyin yio wi krimiir boinhuriyiu
rani. Niingaka. **24** Mi iikamim Krais Jisis siirim
yim ti iikamim ini Krais saika naonan ywowim
paeyin hiiiniya niriioninkin si mi ti nuin siir dimin
biyieyim simiir kwoinauin wi sima nwokaikripkai
rani. Mi ti dimin biyieyim tariinan tiram sima
naingwowim yim bidi iyopgrirmiigiyim mi sima
wi hapair swoki o rani. **25** Adi Komii siir naeyiuin
krimiirin siyar ninkiamasu haiginugin Adi Komii
saikan mi krimiir kwoinim siiraramar kiwaki
siyar kigirkakim ti digworaekwowim simiirsi.
26 Mi krima krimiir inig imiirar kipi hainana,
hiniin krima inkam komiigim mi krima iikam
nhirmi kwoin kipi kiyopsibgi io sima nwowamin
mi krima kwoin bibiyie irni nwirni diminim

simiiram kipi naingwo, iki sima tiriyyim. Niingaka. Iriig.

6

Kima kimiir nomiiyauwim simiir whinkinsiis dimin taeminim sima tiriyyim simiirsi

¹ Ti kariir nomiiyauwim kima ha kigi inkamin ti dimin biyie tirin mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya kigriraowim kimiir kwoinim kima siirin kipi kimbu haiginiu mi ti inkamin siir dimin biyie imiir sibgu tirhaiginiu mi siir whinkinsiis haiginiu ti dimin kibiyim biiya siya nikii apim simiir swoki apim. Mi kima kimasayar mintaraona mi kimiir kwoinim kimasayar kintimtinuna. Mi iiya kima ti inkam iiir whinkinsiis haiginiuwiyim kima mintaraao. Dimusi rani, diminin wi kimiir kwoin imiir kiyaii mi wi kimiiram kinankiuwi dimin biyie tiramin. ² Kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna dimin biyie biyeyim mi dimin taeminim yipiki kimiir bopwo waraur nimbiyamiyim simiirsi mi ti hiriiran sairsika ti hiriinan siyiuin siirsikin kima wi Krais siir yai imiir wakaeyokna api siya boinim hiniiin, kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis. ³ Kara hiniiin minsi boinkin iikamim yipiki hiniiina naingwowim sima inigakim mi inkam nhirmi whinkinsiis karamae nwowiyim yim sima simar swoki iksisaenaei, ha nikii aingwowim nhirmi kouwin ini sima ywowin mi yim sima ini niingga ywowim. Yim sima ini niingar ywowiskiyim. ⁴ Likam kima, irira nwoniran kima diminim kimar tirim simiir daingwo. Mi sima wadieki niuwi mi kima wi maирgimairga hai ni

dwo. Diminin iikam nhirkim tiriycin simiirin, diminin kima tiriycin saika hid. ⁵ Kima ti hiniin kipi tır. Dimusi rani, mhoiiya irira nwonira kimiirin wi Adi Komii siya sríii kima ti dimin hiriinanın kima tırin siir dimusi tirkin mi siya simiirin wi yapa yapa hidı.

⁶ Mi ti iikamim yipiki nitim mi yipiki boinmimauuim mi simiirin Adi Komii siir yai kibi kibi imiir nisiiimauuim mi sima dimin taemin nhirim simiir hauu mi simiirin simiir kigrirao.

⁷ Kima kimar kipi swoki iksisaena. Mi kima Adi Komii siirin dimin whir kipi swoki iksisae. Mi dimin taeminim yipiki iikam ima tirim sima mhoiiya wi wadieya namisi hαιi simiirsiyin, iyie? Wi biyie hαιi iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Yio ini inkamin yipiki numiran sasae ya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi siya dimin miiyik miiyik imiirara ninkini mhoiiya siya wi dimin kibi kibi imiirrarar mi hαιi. Mi siya dimin biyieyim sim ninkini, nombwi min hiniinim mi dimin taemin nhir ikim mi mhoiiya simiir ningugu hαιi mi siya wi dimin biyie imiirrarar ningugu hαιi. ⁸ Mi iikamim dimin taemin biyieyim simiir kwoinkar naingwo tiri mi mhoiiya ti simiir kwoin biyieyin simiirin wi biyie siyar swoki ohaiginiuwi yim ini ti inkamin yipiki nombwi ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi iikamim yipiki dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim simiir, simiir napim, mhoiiya simiirin wi Adi Komii siir naeyiu ieya whinkinsiis haiginiuwi hiriayar nwoyokiyokiakaeyamam. Tiriiginim yim ini inkamin dimin miiyik sibgu inkiniyin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi mhoiiya

sima wi dimin miiyik miiyik imiirar ningugu haii. ⁹ Dimin miyikim kira tiriym simiirin hindara kipi kiiyikik mirii kima iinokkinokin simiirar tirlanae. Mhoiiya iya Adi Komii siya nimbina krimiir dimin miiyik miiyik imiir haiyam mi krima wi piu minkin kipi piyao ti dimin kibi kibiyim simiir tirsiyin. ¹⁰ Mi krima iinokkinokin ti nu iirar niki okripkaiiyim krima iikam simiirin sibgu tirlaiginiu mi ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir wakaeyokna apim, krima simiirin sibgu sibgu tirtatao haiginiu. Friig.

Pol siya Jisis siiram mairgimairgakin yipiki biya paeyin hiiiniya nriioninkinin si naowin

¹¹ Kima whiekakin ta Yokwo Komiiya kara winkiya saiir bidi kigim yipiki kariir hingar nonkwo winkiya. ¹² Mi ti kam hiriinanim ti kimiiram tiriym kimiir kiyaiyam kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam yim sima minam naingowi Jude iikamim sima simiir niki boinim hinii sima inkam wadiekim, kiya yim ini ningaka ywowim. Mi ti siyuun miois kitiyopnir haiyin yio dimin komii rani. Jisis Krais siya krimiir dimin biyie imiirsi naokin mi ta siya nanmaiwarkaina krimiir sasairga dimin komiigikomiiya. Mi yim sima Jude iikam imiirsi ntididgim sima tiosi simiirin. Yim sima Jude simiir kam imiir niksisaekim, sima simiirin wi kwoin bibiyie pi naingwowisi. Mi ta hiriinan saiirsika, yim sima kimiirin siyu mwoni paninsi yiisiimauusi. ¹³ Mi ti inkamim yipiki simiir mioisim kitayopnir haiyim yim sima Moses siir siyu komii siir yai imiir bi napkim. Yim sima minaramar

nāngwokim kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam mi sima wi inig komiigak saiarsi nik̄ owim Juda iikamim simiirsiyin mi sima wi simiir inig imiir nwoki hainanim. ¹⁴ Mi an kararin, an kara Jisis siiraramar nāngwo iskii yipiki paeyin hiiiniya nirioninkinin si naowin mi. Dimusi rani, an kara naoni piunam ti siirsi nwokin yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani. Ti nuin siir tiran digworaekwowim yim wi kariir kwoin iiir kiyai rani mi ti digworaekwowim yipiki ti nuan iikam ima napiyim mi ti digworaekwo hiriinanm kariir nwowim yim bidi yaonamim mi bidi inangrirmii fuguskiyim. Mi kariir kwoin ti hiriinan diminim simiir wara swoki aingwomimin tan. ¹⁵ Kimiir mioisim inkamka kitiyopnir haiga windi mi sima mi kitiyopnir hai karamaeka windi, yio tiriiginin yio dimin komii rani mi yio wi iikam imiir whinkinsiis haiginiu rani. Adi Komii sasārgin iikami kwoin kisina haigiiyin yaeya wadiek̄i wadie nwokiyam. Yio tiriiginin yio dimin kaimwokikaimwo inig komiigak ieyairgin. ¹⁶ Kara ha nāngwowi tik̄ kimiir iikamim yipiki ti yaiyim kara nik̄ boinmimauuim simiir napim mi ti iikamim hinda tindanim Isrelmiyim yipiki Krais siir yai kibi imiir sibgu wakaeyokna apim mi Adi Komii siya kimiirin wi nāngwobumbu aiir n̄isiimauuwi mi wi dimin kibi iirar mi sibgu t̄rhaiginiuwi mi kima wi iripar mi ongwomamair aei.

¹⁷ Mi tariinan mi mhoiyya iripi hiriinan kara pi borisopi inkam nwirk̄i hiniina boinim kara ti aposel inkamin Adi Komii siya bi nimbingin. Dimusi rani, kariir piua hanwhie hanwhie

kasa nwo rani mi t̄iriiginim yim kimiirin hiniiñ
niisiimaugim kara ti inkamin yio ini Jisis Krais
siirgisiirrarar ywowiskiyin.

¹⁸ Ti kariir nomiiyauim. Kara ha naingwowi
krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya
bidi hauuwin kimiir kwoñim siir naingwobumbu
aeya ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga. Iriig.

**Yai Win Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long
Niugini**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f